

PROGRAM WSPÓŁPRACY TRANSGRANICZNEJ RZECZPOSPOLITA POLSKA – REPUBLIKA SŁOWACKA 2007- 2013

SPIS TREŚCI

- Nowe wnioski w ramach ciągłego naboru Mikroprojektów,
- Uroczyste podpisanie umów dla mikroprojektów z III naboru,
- Konkurs plastyczny „Kolorowe Pogranicze”,
- Kilka słów o przyszłości,
- Kolejne projekty prezentują swoje rezultaty,
- Co nowego czeka polsko-słowackie Pogranicze,

Przekazujemy Państwu kolejny newsletter Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013. Życzymy przyjemnej lektury.

Zespół WST

NOWE WNIOSKI W RAMACH CIĄGŁEGO NABORU MIKROPROJEKTÓW

Kolejnych **175** wniosków o dofinansowanie mikroprojektów zostało złożonych do 28 lutego 2013 roku u polskich Partnerów Projektu Parasolowego, którzy jeszcze prowadzą nabór ciągły mikroprojektów w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013. Wnioski złożone do Euroregionów: Karpackiego, Tatry i Beskidy opiewają na łączną kwotę dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w wysokości **6 593 632,02 EUR**. Rozpoczęła się już ocena formalna złożonych wniosków. Posiedzenie Podkomitetu Monitorującego, podczas którego rozpatrywane będą ww. wnioski planowane jest w kwietniu br.

UROCZYSTE PODPISANIE UMÓW DLA MIKROPROJEKTÓW Z III NABORU

13 marca 2013 roku w Preszowie odbyło się uroczyste podpisanie umów z Beneficjentami mikroprojektów z Kraju Preszowskiego, które zostały zatwierdzone do dofinansowania w III naborze mikroprojektów. W ramach uroczystości zaprezentowane zostały przykłady dobrych praktyk w ramach mikroprojektów z I i II naboru. Następnie marszałek Kraju Preszowskiego podpisał umowy na realizację nowych mikroprojektów. W uroczystości wzięło udział 30 Beneficjentów.

Proces podpisywania umów na realizację mikroprojektów trwa także u pozostałych partnerów Projektu Parasolowego. W Euroregionie Karpackim podpisano już 16, w Euroregionie Beskidy 5, w Kraju Żylińskim 10, zaś w Euroregionie Tatry 21 umów Beneficjentami.

KONKURS PLASTYCZNY „KOLOROWE POGRANICZE”

Polsko-słowackie pogranicze nabiera kolorów i staje się bogatsze o nowe atrakcje także dzięki projektom realizowanym w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013. Chcąc pokazać projektowe sukcesy pogranicza widziane z nieco innej perspektywy Wspólny Sekretariat Techniczny ogłosił konkurs plastyczny „Kolorowe Pogranicze”, adresowany do uczniów szkół podstawowych i gimnazjów po polskiej oraz uczniów szkół podstawowych po słowackiej stronie granicy na terenie obszaru wsparcia Programu. Prace można nadsyłać do 30 kwietnia 2013 roku na adres Wspólnego Sekretariatu Technicznego, ul. Halicka 9, 31-036 Kraków (decyduje data wpływu). Regulamin konkursu znajduje się na stronie Programu www.plsk.eu oraz na profilu Programu na Facebooku <http://www.facebook.com/ProgramPLSK>.

Dwanaście najlepszych prac zostanie opublikowanych w formie kalendarza Programu na rok 2014. Chcemy pokazać jak piękne i ciekawe jest polsko-słowackie pogranicze – serdecznie zapraszamy do udziału!

KILKA SŁÓW O PRZYSZŁOŚCI

W dniu 28 lutego 2013 roku w Bratysławie odbyło się kolejne posiedzenie Grupy Roboczej do spraw przyszłego polsko-słowackiego programu współpracy transgranicznej. Głównym tematem spotkania były kwestie związane z systemem instytucjonalnym nowego programu. Zawarte już wcześniej wstępne porozumienie między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Słowacką zakłada, że w nowym programie, tak jak dotychczas rolę Instytucji Zarządzającej będzie pełnił Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Rzeczypospolitej Polskiej. Podczas spotkania Grupy poinformowano, że Instytucja Zarządzająca będzie w następnej perspektywie finansowej pełnić rolę również Instytucji Certyfikującej. Kolejne spotkanie Grupy Roboczej zostało zaplanowane na drugą połowę kwietnia bieżącego roku.

KOLEJNE PROJEKTY PREZENTUJĄ SWOJE REZULTATY

Efekty kolejnych projektów, zrealizowanych w ramach Programu służą i cieszą zarówno mieszkańców jak i turystów odwiedzających polsko-słowackie pogranicze.

W ramach projektu „Dostępność, bezpieczeństwo, poprawa infrastruktury na pograniczu polsko-słowackim” w słowackiej Osturni i polskiej gminie Łapsze Niżne inwestycja w infrastrukturę drogową poprawiła bezpieczeństwo i zwiększyła dostępność komunikacyjną do miejsc często i chętnie odwiedzanych. Mowa oczywiście o pięknym rejonie Zamku w Niedzicy, a także o górującej nad uznaną za rezerwat architektury ludowej Osturnią świątyni grekokatolickiej, która jest elementem „Szlaku gotyckiego” na słowackim i polskim Spiszu. W gminie Łapsze Niżne wybudowany został oświetlony chodnik dla pieszych, który stanowi

część szlaku spacerowego prowadzącego do Zamku w Niedzicy. Z kolei w Osturni zrekonstruowany został zniszczony przez powódź most prowadzący do świątyni i cmentarza. Drewniany most oddaje charakter architektury miejscowości, w której zabytkowe domy wyjątkowo pięknie wyglądają w jeszcze nieco śnieżnej aurze.

Równie pięknie prezentują się zabytkowe drewniane świątynie z zakończonego rzeczowo i finansowo projektu „Ochrona drewnianych cerkwi na międzynarodowym szlaku architektury drewnianej”. Drewniane świątynie to jedne z najcenniejszych kulturowych i duchowych zabytków polsko-słowackiego pogranicza. Do dziś na terenie pogranicza zachowało się ponad osiemdziesiąt, przeważnie greckokatolickich drewnianych świątyń, które w większości zostały wzniesione w XVIII i XIX wieku. W ramach projektu przeprowadzono rekonstrukcje zarówno zewnętrznych części jak i wewnątrz wybranych świątyń po słowackiej i polskiej stronie granicy. Wszystkie szesnaście kościołów, które zostały objęte projektem wyposażono w audio przewodniki, zawierające informacje o historii i zabytkach danej świątyni.

Jednym z podstawowych warunków rozwoju, nie tylko turystyki, ale większości dziedzin gospodarczych jest rozwój infrastruktury transportowej i odpowiednia dostępność przestrzenna. Dostępność komunikacyjna, obok walorów turystycznych jest także podstawowym czynnikiem wyjaśniającym podstawy sukcesu ekonomicznego opartego na turystyce. Określenie możliwości zwiększenia potencjału turystycznego w wyniku poprawy dostępności transportowej oraz transfer wiedzy i dobrych praktyk z sektora naukowego do sektora administracyjnego były głównymi celami zakończonego już projektu „*Infrastrukturalne i organizacyjne możliwości poprawy dostępności przestrzennej jako czynnik rozwoju polsko-słowackich regionów turystycznych*”. Przeprowadzona w ramach projektu analiza dostępności wykonana w różnych skalach przestrzennych pozwala na identyfikację wąskich gardeł systemów transportowych na obszarze wsparcia Programu na polsko-słowackim pograniczu, a także stanowi podstawę dla konkretnych wskazań inwestycyjnych i organizacyjnych mających poprawić obecną sytuację. Analizy i wskazania, a także przykłady dobrych praktyk zostały zawarte w dwóch publikacjach: „*Możliwości poprawy dostępności i rozwoju turystyki na pograniczu polsko-słowackim*” oraz „*Pogranicze polsko-słowackie. Dostępność transportowa w turystyce*”. Publikacje, w których zostały zaprezentowane mapy obrazujące między innymi izochrony dojazdu do pogranicza oraz mapy przedstawiające skupiska atrakcji turystycznych na polsko-słowackim pograniczu wraz z czasem dojazdu, mogą być traktowane jako narzędzie badawczo-implmentacyjne do wykorzystania przez władze samorządowe i inne podmioty także w przyszłości. Jest to również narzędzie pozwalające na ocenę rzeczywistej dostępności przestrzennej i jej znaczenia dla rozwoju turystyki oraz planowania sieci infrastrukturalnych, przede wszystkim transportowych.

CO NOWEGO CZEKA POLSKO-SŁOWACKIE POGRANICZE

Promowanie atrakcji polsko-słowackiego pogranicza, w tym dziedzictwa kulturowego i naturalnego, które sprzyja aktywnemu trybowi życia, poprawa istniejącej infrastruktury turystycznej, ekologiczna edukacja

młodzieży, ale także działania skierowane do grup marginalizowanych społecznie to tylko kilka przykładów działań, jakie będą realizowane w ramach kolejnych zatwierdzonych do dofinansowania mikroprojektów.

W ramach „Festiwalu Kultury Polsko-Słowackiej – Dziedzictwo Kulturowe Sztuki Ludowej i Kulinarnej Pogranicza” w Powiecie Lubaczowskim zaprezentowane zostaną między innymi ginące już zawody pogranicza takie jak garncarstwo, bednarstwo czy kowalstwo. Również na Podkarpaciu Klub Młodych Fotografów z Jarosławia zorganizuje Karpackie Kino Plenerowe z warsztatami twórczości i pokazami filmowymi, a Gmina Zagórz będzie zachęcać osoby starsze do aktywnej formy spędzania wolnego czasu organizując szkolenia z zakresu Nordic Walking. Z kolei w Kraju Żylińskim w ramach mikroprojektu „Ekoučebne Oravský Podzámok” ma powstać pracownia dydaktyczna zachęcająca młodzież do zainteresowania przyrodą, mająca na celu zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa po obu stronach granicy.

W Kraju Preszowskim, zrealizowany w ramach mikroprojektu skansen miniatur zabytkowych drewnianych kościołów Słowacji, który już cieszy oczy w Lučinie, będzie powiększany. W tym momencie znajdują się w nim miniatury dziesięciu drewnianych kościołów z regionu Humennego i Sniny. Dzięki kolejnemu mikroprojektowi, zatwierdzonemu w III naborze wniosków skansen wzbogaci się o następne dziesięć miniatur, tym razem kościołów z regionu Bardejowa. Docelowo w skansenie ma być prezentowanych 41 miniatur słowackich kościołów, a także kilka miniatur kościołów z Polski, położonych najbliżej słowackiej granicy.

Nowe mikroprojekty to nie jedyne atrakcje, jakie pojawiają się na polsko-słowackim pograniczu w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013. Już niedługo wydarzenie roczne Programu..... więcej o tym co, gdzie i kiedy w kolejnym numerze newslettera.